

ВИНАРСКО-ЗЕМЛЕДѢЛЧЕСКИ

ВѢСТНИКЪ

Редактира се отъ редакционно-административния комитетъ, състоящъ отъ: Хр. С. Георгиевъ, управителъ на Княжескитѣ лозя и изби въ гр. Евксиноградъ, В. П. Вълчевъ, Д. Торомановъ, А. Гечевъ и К. Илиевъ, учители при Плѣвентското Държавно Винарско-Земледѣлческо училище, М. Чукчуковъ и К. Малковъ, учители при Русенското Държавно Земледѣлческо училище.

„Винарско-Земледѣлчески Вѣстникъ“ излиза два пѣти въ мѣсеца: на 1 и 15 ч.

Годишната му цѣна за България е 4 л., за въ странство — 5.

Всичко, що се отнася до вѣстника, се испраща до редакцията въ гр. Плѣвентъ.

Необнаредвани рѣкописи, по желанието на авторитѣ имъ, се върщатъ съ неплатени писма.

За обявления на 4 стр. се плаща по 20 ст. на редъ.

 На всичкитѣ ученици се отстъпва за 3 лева годишно.

СЪДЪРЖАНИЕ: 1) По констатиране загубитѣ на земледѣлческитѣ произведения отъ наводнението; 2) Запазване на прѣсно грозде въ жлѣзи и на лозята; 3) Болѣсти и неприятели по земледѣлческитѣ културни растения въ района на Образцовия чифликъ прѣзъ истеклата земледѣлческа година; 4) Прѣдизвиканъ отговоръ; 5) Прѣдпазването на лозята отъ зимнитѣ студове; 6) Разни; 7) Метеорологически бюлетинъ.

По констатиранieto загубитѣ на земледѣлческитѣ произведения отъ наводнението.

Отдавна не се е случавала такава пролѣтъ, каквато бѣ настоящата да общава много и прѣ-много на земледѣлцитѣ, и дѣйствително; всѣкой се радваше, като гледаше рано настѣпающата пролѣтъ, която събуди всичко заспало още въ първата половина на м. Февруарий; всѣкой се въсхищаваше, като гледаше голѣма буйностъ на земледѣлческитѣ растения и отъ радостъ по-често ги обикаляше, само и само да имъ се по-радва, че тази година хамбаря му ще да бѣде прѣпълненъ съ хубава, като злато пшеница, бѣжвитѣ му ще бѣдѣтъ прѣпълнени съ ройно вино, а кошарата му съ тлѣсти агнета и си кажи: „ехъ и ние (земледѣлцитѣ) ще бѣдемъ щастливи тази година, както ни общава пролѣтъта, да съберемъ отъ всичко по-повечко та да има да се расплатимъ и да остане по-нѣщо за насъ“; кой ли земледѣлецъ не би се зарадвалъ отъ хубавитѣ общания на пролѣтъта въ земледѣлческо отношение, като слушашъ прѣзъ послѣднитѣ дни на м. Февруарий сладкопойния славей да пѣе прѣдъ кѣщата му и да го буди рано; като гледашъ на 8-ий Априлъ рѣжътъ да е класила и на 30-ий да е цѣвнѣла, а прѣзъ първитѣ дни на Май черешата му се отрунала съ оздрѣлитѣ медовити череша и пазаря прѣпълненъ съ оздрѣли овощия. При тия хубави общания на природата и търговцитѣ, спекуланти не се забавихъ отъ да намалѣтъ цѣнитѣ на земледѣлческитѣ растения до минималностъ (до

най ниската), нѣ и при такива ниски цѣни на хранитѣ, тѣ (земледѣлцитѣ) пакъ се отешавахъ, като си казвахъ „ехъ, ако е рекълъ Господъ ще има за насъ и за тѣхъ.“

При тѣзи толкова хубави и прѣ-хубави общания на природата, земледѣлцитѣ останахъ изжлѣгани въ своитѣ надѣжди, отъ самата нея като, че и тя (природата) иска да накажи земледѣлцѣтъ, защото, може би, не сѣ нейни съпратизани и ето: започва вече дълговрѣмното дѣждоваление, което трая отъ началото на Май до кждѣ 15 Юлий, земята се напои и не поема вече вода, а тя се истича въ рѣкичкитѣ, тѣ въ по-голѣмитѣ, а тѣ въ голѣмитѣ и т. н.; водата придоде до толкова, щото коритото на рѣката не я побра, а тя излезе и залѣ всичко що имаше по сѣто въ равнитѣ мѣста по-край рѣчицитѣ и рѣкитѣ, а тамъ, гдѣто неможе да залѣ рѣчната вода, поройната звлече всичко; тамъ гдѣто не е завлечено, по равнитѣ мѣста, отъ водата изгни, отъ дълговрѣмното дѣждоваление, като; бурчакъ, фий, леща, овесъ, арпаджикъ и пр. и като се изминахъ отъ 4 — 6 дни, слѣдъ като прѣстана дѣжда нивитѣ, които бѣхъ посѣти съ въпроснитѣ растения изглеждахъ, като че сѣ торени съ оборски торъ. Всичко що бѣ посѣто по край рѣкитѣ Янтра, Росица и тѣхнитѣ притоци бѣ наводнено и отвлечено, така щото посѣвитѣ въ тия мѣстности приличахъ на една грозна картина, която чловѣкъ едва би си прѣдставилъ.

Слѣдъ пристававането на дѣжда направихъ се нуждитѣ распореждания и се разгласи чрѣзъ селския кежъ (Глашета) да върви всѣкой да си записва сѣидбитѣ, които сѣ наводнени и завлечени отъ водата, когато отивахъ хората да си записватъ завлеченитѣ посѣви питахъ „ами това, което

е изгнано на нивата да го записваме ли, да отпаднатъ понѣ данѣка му, защото ний отъ него нѣма да вземемъ нищо“ — за него закона не прѣд-вижда, отговаряше имъ писара — „хубави работи и закони, не стига гдѣто изгубихме всичко отъ тѣзи по-сѣви, ами да плащаме данѣка“ — отговорихъ селенитѣ. Подиръ като се записахъ всички завлечени и наводнени посѣви разгласи се още отъ вечерята да отива всѣкой на нивата си, че ще дойде комиссия да я гледа и на другия денъ етоги, че иде полицейския приставъ, единъ старши конни стражаръ и единъ младши, подиръ това повикахъ се още двама незаинтересовани земледѣлци отъ сж-сѣднитѣ общини и комиссията бѣше готова вече да трѣгне да констатира загубитѣ отъ наводнението, като сжщеврѣменно се извѣсти и населението да отива по нивитѣ си.

Сформерованата така комиссия трѣгнъ да констатира загубитѣ отъ наводнението и първо отиде въ ливадитѣ, въ които бѣ лежала по-вече отъ метръ вода отъ 4 — 6 дни и толкова калъ бѣ оставила щото конѣтѣ затѣвахъ, като вървѣхъ до колѣнетѣ, а пристава не признаваше, че иматъ загуба ливадитѣ отъ наводнението, защото трѣвата била права и можела да се коси(?)! Притежателитѣ на ливадитѣ и на нивитѣ около тѣхъ и нѣкои членове отъ комиссията силно настоявахъ да се признахъ ливадитѣ и нивитѣ около тѣхъ за съвършено поврѣдени отъ наводнението, но пристава и неговитѣ хора (стражаритѣ) не признахъ, като при това си бутнахъ конѣтѣ и отидохъ изъ ливадито, хората поврѣвѣхъ подиръ до негдѣ и като видѣхъ, че пристава не се спира и не признава загубитѣ; се върнѣхъ съ про-сълзени очи, като проклинахъ минутата, въ която сж станѣли земледѣлци; па даже нѣкои отъ тѣхъ викахъ съ високъ гласъ „не стига ли това, гдѣто ми изгни на нивата: фия, бурчана, лещата, овеса, гдѣто ми отвлече човалитѣ отъ воденицата,“ а на нѣкои и воденицата, кжщата, двора „малко ли е тая загуба, като при това ще плащамъ и данѣка и за изгнитѣ си посѣви на нивата, ами и това да не признаватъ, и да не плащамъ поне за него данѣка, защото отъ него нищо нѣма да взема; но това си е тѣй, ний, (земледѣлцитѣ) работимъ, полагаме трудъ, капиталъ и като доде водата отвлече го, или изгни на нивата и нищо не можешъ да вземешъ и подиръ дойдатъ и ти продахъ и покжщината, за гдѣто неможешъ да платишъ данѣка, за капитала, труда си, гдѣто изгни на нивата или го е отелѣла водата?“ Така разговорящи се връщахъ пострадалитѣ отъ наводнението измѣжду които имаше нѣкои побледнели и дълбоко-замислени отъ гдѣ ще взематъ да си прѣхранѣтъ семейството и да си платѣтъ данѣка.

Слѣдъ като се свърши констатиранието на ливадитѣ по описания начинъ, комиссията се върнѣ въ друга мѣстность по-край единъ отъ дѣс-нитѣ притоци на рѣката Росица и другитѣ по-

малки рѣчици, които се вливахъ въ този притокъ и гдѣто причакахъ по-вече отъ 50 челоѣка. Когато дойде комиссията при тѣхъ, тѣ пострадалитѣ отъ наводнението, започнѣхъ да си показватъ нивитѣ, единъ казваше „мойта нива е до това дере, нѣ е завлечена много, другъ — до онова“ и пр. Пристава ги погледна сериозно и бутнѣ си коня и отиде прѣзъ нивитѣ, селенитѣ поврѣвѣхъ подире му да му се молятъ, нѣ като видѣхъ, че нѣма да имъ се прѣгледатъ нивитѣ въздѣхнѣхъ дълбоко и си отидоха замислени. Други пъкъ като идѣхъ викахъ, „елате г-нѣ пристава мойта нива е съвършено завлечена.“ Пристава съ най-рѣшителенъ тонъ имъ отговаряше „Зная ги азъ селскитѣ работи минѣло му малко вода прѣзъ нивата ела, че нивата ми залѣна, не си връщамъ коня вече назадъ.“ Така се продължава констатиранието на загубитѣ отъ наводнението до кждѣ 4 часа послѣ обѣдъ до като пристигнѣ единъ бирникъ, който почнѣ да оцѣнява загубитѣ поне удовлетворително, но това бѣше голѣмо щастие за тѣзи земледѣлци, на които нивитѣ не бѣхъ прѣгледани до това врѣме.

По този начинъ сж ставали, ставатъ и още ставатъ констатиранията за загубитѣ на земледѣлческитѣ произведения, било отъ наводнения, било отъ градобитнина, било отъ нѣкакви паразити, биле тѣ отъ животинското или растителното царство по селата до тогава, до когато се испращатъ за констатирание на въпроситѣ загуби всѣ-знающитѣ по земледѣлческитѣ науки стражари, (имахъ случай прѣзъ 1896 год. да видѣ единъ конни старши стражаръ, който бѣ пратенъ въ селото ни да види колко декара лозя сж заразени отъ филоксерата прѣди една година, та да не имъ се взема данѣкъ, а той като отиде въ лозята и като видѣ, че иматъ тукъ тамъ грозде започнѣ да имъ намалява по $\frac{1}{25}$ и $\frac{1}{15}$ и пр.)-пристави, бирници, финансови агенти, които зна-хъ да казватъ $\frac{1}{25}$ има загуба и нищо повече но нека му мислѣтъ пострадалитѣ.

с. Самоводени, 14 Юний 1897 год.

Цв. П. Тенджерковъ.

Запазване на прѣсно грозде въ здания и на лозята.

Гроздето е плодъ, който, както и другитѣ плодове, се запазва трудно за много дълго врѣме въ прѣсно състояние. Има наистена много методи за запазването му, нѣ не всичкитѣ сж за прѣпорѣчване за въ малко количество и за въ малки градове, гдѣто копувачитѣ на скжпо грозде сж малко. Всичкитѣ начини (за запазването) се стремѣтъ да прѣдпазятъ гроздето: отъ изгни-вание (плѣснение-разлагание) и отъ исѣхвание, збабване. За достигане на това всички методи прѣпорѣчватъ държане на гроздето въ помѣще-

ния съ ниска температура и умерено влажен въздухъ. Температурата не трябва да бъде висока, защото отъ една страна се испарява гроздето, отъ друга се развиватъ лесно плъсенитѣ, които ще върждятъ на самото грозде. Температурата, обаче, не трябва да слиза до нула или подъ нула, защото тогава гроздето замръзва и прѣтърпява измѣнение на съставнитѣ си части, та губи цѣната си. Въздуха не трябва да бъде сухъ, понеже гроздето ще губи отъ, воднитѣ си части и ще се збабва; пъ той не трябва да бъде и много влаженъ, защото ще помага сжщо за развиването на плъсенитѣ.

Всѣки е забѣлявалъ, че гроздето се държи дълго: 1) мѣжду двойнитѣ джамове на прозорцитѣ, 3) на таванитѣ, които сж добръ покрити и долу добръ замазани и 3) въ долнитѣ (портерни) етаи на голѣмитѣ здания, които сж хладни и полу-сухи. Ако подобни мѣста се приготвятъ нарочно, то гроздѣто ще се запази най-добръ.

Голѣмитѣ къщи, които се занимаватъ съ подобна търговия, запазватъ гроздето главно въ плитки изби, ухладжани чрѣзъ стенитѣ съ студень въздухъ или ледъ и въ етаи добръ изградени съ двойни стени, - врати, и прозорци. Тукъ гроздето се поставя: 1) на дъсчени полици (рафтове), послани съ оплетена (завързана) ржженица, 2) на обтегнати телове или върлини, гдѣто всѣко грозче, или двѣ на едно клонче се закачатъ по тѣхъ и 3) въ шишета (поставени по полегати на дупчени рафтове) напълнени съ вода и $\frac{1}{3}$ дървени въглища.

Въ шишетата гроздето се потапя съ отрѣзаната подъ него прѣчица на която не трябва да има листа. Водата дава на гроздѣто по малко влага, а въглищата не ѝ позволяватъ да се разваля (вмирисва).

За запазване се взематъ здрави гроздове съ дебели кожици. Гроздето се бере когато е въ пълно узрѣване. За да трай дълго изисква отъ връме на връме причистване на гнитѣ зърна. За причистване на въздуха се прѣпорѣчва слабо насимпурвание на помѣщението. Силното насимпурвание не е вредно освѣнъ, на боялитѣ грозда, като имъ намалява боята.

На основание на горнитѣ изисквания гроздето може да се запази и на самата лоза до късно на пролѣтъ. За тази цѣль се прѣпорѣчва слѣдующата метода: мѣжду 4 лози съ добро, яко и не прѣзрѣло грозде, се ископава единъ трапъ. Прѣчкитѣ, които нѣматъ гроздѣ се отрѣзватъ. Листата на оставенитѣ съ гроздѣ прѣчки се отстраняватъ. Слѣдъ това прѣчкитѣ се прѣвиватъ внимателно въ трапа, като се закрепятъ съ дървени кукички яко, та да не се връщатъ. Гледа се гроздѣто на прѣвититѣ прѣчки да стои повдигнато отъ земята. Надъ трапа се прави отъ дъсчици една стрѣхообразна покривка, подиръ което се

покрива съ прѣстъ. Прѣстъта трябва да бъде суха и да образува дебеличекъ пласть, за да не позволява измръзване на гроздѣто. Тѣй послѣдното се запазва въ съвършено прѣсно състояние. Тази метода спорѣдъ нѣмский винар. вѣстникъ е открита случайнo въ Италия гдѣто една бура завалила лозитѣ и ги затрупала тъкмо прѣди гроздобера съ прѣчки и прѣстъ. На пролѣтъ, когато отишли да отгрибватъ, намѣрили гроздето съвсѣмъ здраво-запазено. Слѣдъ това сж правени опити и сж се увѣрили въ възможността.

Болѣсти и неприятели по земледѣлческитѣ културни растения въ района на Образцовия чифликъ прѣзъ истеклата земледѣлческа година.

Читателитѣ на „Винарско Землед. Вѣстникъ“ помнятъ, че и минжлата година ний се опитаме да изложимъ всичкитѣ неприятели и болѣсти, които бѣхж се появили прѣзъ 1896 год. при испитателното поле на Държ. Винарско Землед. Училище. Сега като имаме по-голѣма възможност да слѣдимъ всичкитѣ врѣди появени по землед. растения при Образцовия чифликъ, даваме и едни по-подробни свѣдѣния, които върваме все би биле полезни, стига да се помисли, че въ нашата страна е твърдѣ слабо работено и изслѣдвано въ това отношение. Желателно би било само щото подобни свѣдѣния да се даватъ и отъ други мѣста, тѣй щото тогава въ продължение на нѣколко години да може да се извади едно ясно заключение за всичко това, което врѣди на земледѣлческитѣ растения, та да можѣтъ да се търсятъ и срѣдства за прѣмахването на врѣдитѣ.

Земледѣлческитѣ посѣви биватъ често пѣти твърдѣ много поврѣдени и даже унищожавани, както отъ разни болѣсти, така и отъ нѣкои неприятели, нѣ тѣ оставатъ незабѣлжителни отъ самия земледѣлецъ и врѣдата или недоходността на прѣдметнитѣ растения отива къмъ оправданието: „годината небила за това и неможе нищо да се направи противъ Божийтѣ работи“! . . . Горкия земледѣлецъ той още незнае, че много отъ причинитѣ за голѣми загуби при неговитѣ посѣви лѣжатъ въ разни неканени гости: растителни, или животни паразити, които съ помощта на разни срѣдства можѣтъ да се унищожѣтъ. Нѣмаме статистика по това, та ние много лесно бихме доказали поврѣдитѣ отъ разнитѣ насѣкоми и растителни паразити и би се убѣдилъ всѣки, че би трѣбвало да се работи въ това отношение, щомъ се иска осигуряването на едни по-добри доходи отъ земледѣлието. Длъжностъ е слѣдователно на всичкитѣ подвѣдомствени чиновници на Министерството на Търговията и Земледѣлието да събиратъ свѣдѣния по това и да донасятъ такива въ Министерството, кждѣто специални хора ще можѣтъ да се погрижатъ за вземането всевъзможни мѣрки за отстранението на врѣдитѣ, ако тѣ сж твърдѣ опасни, или пъкъ да прѣдпише прѣдпазителни мѣрки, ако се вижда, че дохождатъ условия, при които е доста възможно да се появѣтъ нѣкои болѣсти или неприятели по-земледѣлческитѣ съидби. И въ това отношение, разбира се, най-голѣми заслуги бихж спечелили земледѣлческитѣ надзиратели, които сж най-близо до самитѣ земледѣлци и бихж могли

и сами да проверятъ положението на посѣвитѣ. Учителитѣ съ земледѣлческо образование бихъ могли, също така да послужатъ тукъ, стига и тѣ да сж били запознати съ всичкитѣ болѣсти и неприятели на земледѣлческитѣ растения още отъ училището. Въ това отношение обаче нашитѣ земледѣлчески учители купатъ и ето защо трѣбвало би въ программата имъ да се прѣдвиди и единъ особенъ прѣдметъ — болѣсти и неприятели на земледѣл. културни растения, който да се прѣподава въ III-й класъ, защото само кжитѣ познания отъ Зоологията и Частното Земледѣлие за вредитѣ и неприятелитѣ не сж никакъ достатъчни. Вѣрваме, че Почитаемото Министерство на Търговията и Земледѣлието ще обърне внимание на това, още повече, че извѣстно ни е, гдѣто и отъ учителскитѣ съвѣти на мѣстнитѣ земледѣлчески училища сж се произнесли въ горната смисълъ.

Слѣдъ горния кратъкъ уводъ, ние мислимъ, че бихме могли да се спремъ къмъ самото разгледване на разнитѣ болѣсти и неприятели, които мислимъ да раздѣлимъ за полесно разгледване на: а) вредни отъ животнитѣ и в) вредни отъ растения.

а) вредни отъ животнитѣ:

Отъ вредитѣ по земледѣлческитѣ растения отъ животното царство най-главни сж тѣзи отъ насекоми, така щото тукъ ще бждатъ наброени всичкитѣ насекоми които сж вредни по земледѣлческитѣ посѣви и то:

1. Прѣзъ есента:

1. *Ряпичната пеперуда* (*Pieris napi*). На 15-й Октомврий 1896 год. листата на ряпичата бѣхъ значително повредени отъ гъсеницата на тази пеперуда. Гъсеницата е около 2 — 3 см. дълга и $\frac{1}{3}$ широка, зеленикава, съ четири жълти рѣзки и то двѣ по гърбътъ и двѣ по странитѣ. Тѣлото на гъсеницата е покрито съ черни пѣтна, отъ които излизатъ вредни косамци. Тя има 8 чивта крака. Повредитѣ сж върху още младитѣ листа и то като ги наяда гъсеницата по краищата, както това прави копринената буба. Подиръ нѣколко дена, именно къмъ 22-й Октомврий захванъ студъ и гъсеницата исчезна. Запазенитѣ отъ насъ нѣколко гъсеници къмъ 25-й Октомврий се прѣобърнахъ вече въ какавиди. Какавидитѣ имъ не се увиватъ въ пашкулчета, както това става при други видове отъ роцътъ на пеперудитѣ, а се сбръчкватъ, като получаватъ една съвсѣмъ неправилна форма съ пепелява боя и малки пѣтна. Какавидата има седемъ наращения и то четири отъ странитѣ (двѣ отпрѣдъ и двѣ отзадъ и три отгорѣ) едно отпрѣдъ, едно отзадъ и друго отгорѣ на гърбътъ. Пеперудата се появи рано на пролѣтъ, а при екземпляритѣ запазени въ кутия още прѣзъ зимата. Пеперудата е подобна на ябълковата, която хвърка също така напролѣтъ. Има бѣли крила съ черни пѣтна на прѣднитѣ части. На опаката страна т. е. къмъ тѣлото крилата иматъ повече пѣтна, които сж пепеляви.

Вредата се причинява отъ гъсеницата, заради това и даваме по-подробно описание на самата гъсеница, отъ колкото пеперудата.

Въ малкъ размѣръ това насекомо не причинява голѣми повреди, нѣ въ по голѣмъ размѣръ може съвсѣмъ да

опасе листата на съвсѣмъ младата рѣпица и да не ѝ даде да се развие до паданieto на студовѣтѣ.

Като най-радикално срдѣство противъ това насекомо се прѣпоръчва бранието на самитѣ гъсеници, които много лесно се забѣлѣзватъ, именно денѣ, когато опасватъ листата. За тази цѣль трѣбва да се пустнатъ дѣца или пѣкъ кокошки, пуйки и пр., които ще ги обержатъ и унищожатъ. Ако се пропусне горния моментъ, тогава се прѣпоръчва хвацанieto на самитѣ пеперуди, които хвъркатъ прѣзъ Априлъ и бихъ съставлявали една добра играчка за дѣцата.

2. *Botys (pyralis) forficalis*. Това е пакъ насекомо отъ родътъ на пеперудитѣ. Гъсеницата на тази пеперуда яде листата на по-старата ряпица и то не вече както горѣпомѣнатата, т. е. по краищата, а яде петурата на листътъ и то на пѣтна, също тѣй, както това правятъ земнитѣ бълхи, съ тази разлика, че тукъ се правятъ по-голѣми дупки. Това насекомо намѣрихме по ряпичата въ по-голѣмъ размѣръ отъ първото и то въ същото врѣме. Листата на ряпичата бѣхъ се обърнали въ късо врѣме на цѣли рѣшета. Гъсеницитѣ се намиратъ винѣги отъ долната страна на листата, защото тѣ ядѣтъ отъ тамъ. Тя е около 1 см. дълга, при похвацанieto ѝ върти се много бърже и пада отъ листътъ по едно влакно, което пуска отъ себе си. Двата краища на гъсеницата сж изострени; главата ѝ е потъмня отъ тѣлото, което е зеленикаво, а твърдѣ слабо на шарено съ малки жълтеникави линийки. По тѣлото се забѣлѣзватъ също и дрѣбни космички. На задната си частъ има двѣ боделчета и по цѣлото тѣло 16 крака. Едновременно съ гъсеницитѣ намирахъ се и какавиди, завити отъ долната страна на листата, близо до нѣкой жгълъ отъ нервитѣ, съ бѣлъ махъ.

Свършенната пеперуда е жълтеникава, а още недобрѣ развитата — зеленикава. Крайтѣ на задницата ѝ е тѣпъ. Нѣколко дена по-късно, а именно въ крайтѣ на мѣсецъ Октомврий се забѣлѣзвахъ и малкитѣ пеперуди, които лѣтѣхъ вечерно врѣме въ твърдѣ голѣмъ размѣръ изъ ряпичата. Пеперудката е малка съ ржждиви крила, които по краищата си сж малко потѣнки.

Гъсеницата на тази пеперуда може да пранесе извънмѣрни голѣми загуби, още повече, че тя има прѣзъ годината 2 — 3 генерации. Като най-радикално срдѣство намираме чистението на самитѣ гъсеници, които лесно се намиратъ отъ кокошкитѣ, или обирание съ ржка. Щомъ ряпичата страда много петрѣбова да се сѣе наскоро на една и съща нива, както и да се отстраняватъ буренитѣ около нивата отъ родътъ на кръстоцвѣтнитѣ. По случай на късното врѣме намъ не бѣ възможно употреблението почти на никакво цѣрително, или чистително срдѣство.

2. Прѣзъ пролѣтъта:

1. *Ряпичниятъ лѣснавъ брѣмбаръ* (*Melipotis aeneus*) Забѣлѣжи се по ряпичата къмъ 4-й Априлъ. Брѣмбарѣтъ е 3 мм. дълъгъ и 1,5 — 2 мм. широкъ, зелено или тѣмно кафево. Различава се отъ бѣлхитѣ, които нападатъ също така ряпичата, по това, че главата му е оптегната напрѣдъ. Цѣлото тѣло на малкото брѣмбарче изгледва като четвероугълникъ съ истѣпени върхове. Това брѣмбарче прѣзимува и се явява рано на пролѣтъ; има прѣзъ годината 1 — 2

генераций. Напада цвѣтоветъ на ряпицата, въ които го и намираме забоденъ. Подиръ нѣколко дена се забѣлѣзва, че повечето отъ цвѣтоветъ сж нападатъ. Женскитъ снасятъ яйцата си въ плодницитъ, които скоро подиръ 10 дена се измѣтватъ и даватъ едни малки червейчета, които почватъ да странствуватъ по цвѣтоветъ и даже стеблата. Ларвичкитъ се отличаватъ отъ онѣзи на земнитъ бълхи по това, че иматъ на гърбътъ си рогови пѣтна. Всеки единъ прѣстенъ отъ тѣлото носи по двѣ такива, а послѣдния три. Отъ четвъртия членъ до единадесетия по мѣжду роговитъ пѣтна се намиратъ крѣгли, или дългисети черни пѣтна. Ларвитъ живѣятъ въ пшкитъ и цвѣтоветъ. Подиръ 3 седмици ларвитъ слизатъ надолу и се завиватъ въ земята да се прѣвърнатъ въ бръмбарчета. Завиванieto става блиско до повърхността на земята въ една рѣдка паужинка, изъ която подиръ 2—3 седмици излиза новата генерация бръмбарчето. Онѣзи растения, които сж силни и добръ развити оставатъ неповрѣдени отъ насѣкомото. Това зависи така сжщо много и отъ врѣмето, именно лѣтното врѣме задържа насѣкомитъ да се размножаватъ и да поврѣждатъ цвѣтоветъ.

Като едно добро сръдство въ послѣдно врѣме прѣпоръчватъ прѣкарването прѣзъ цвѣтоветъ на ряпицата едно дълго въже, което се тегли отъ двама души, насѣкомитъ сж много страхливи и отъ малко друсване падатъ на земята, кждѣто не се качватъ скоро по цвѣтоветъ и растенията могатъ да прѣцвѣтѣтъ и отчасти да се прѣдпазятъ цвѣтоветъ имъ та да се оплодѣтъ. За тѣзи цѣлъ сж конструирани и машини, нъ не може да се каже, че сж дали още добри резултати. Нѣкои прѣпоръчватъ пѣкъ донасянието на пчелитъ при ряпицата, които като вземали пращецъ испѣждали бръмбарчетата, като ги събарятъ на земята. Нъ най-радикално, само че не толкосъ износно би било отрѣскването на всеко стебло върху отворени торбички, въ които лесно падатъ бръмбарчетата и послѣ да се избиватъ.

Макаръ, че бѣхж доста распространени тѣзи насѣкоми по училищната ряпица, то загубата неможа да се почувствува въ голѣмъ размѣръ. Нъ не рѣдко се случва, че врѣдитъ сж доста голѣми, особенно пѣкъ за земледѣлци, които сж погѣли малки пространства. Въ испитателното поле напр. кждѣто бѣхж посеѣти само 40 □ м, неможа да се получи никакъвъ резултатъ, главно поради поврѣдата на това бръмбарче.

2. *Centorhynchus assimilis*. Намерено бръмбарче по ряпицата сжщеврѣменно съ лѣскавото ряпично бръмбарче. То има хуботъ, когото носи вертикално; бива сиво-черно, 1,5 мм. дълго. Снася яйцата си въ младитъ шушулки, отъ кждѣто младата ларва живѣе. Самото бръмбарче се намира изъ цвѣтоветъ наравно съ *Nitidula aenea*. Неговата врѣда бѣше незначителна.

3. *Sytonea liniafus*. Бръмбарче по грахътъ. Подробно описание вижъ Винарско Земледѣл. вѣстникъ гнд. I брой 10 и 11. Врѣдата му не бѣше много голѣма.

4. *Haltica olgaea*. Забѣлѣжихъ се въ голѣмъ размѣръ къмъ 21-й Априлъ и то по лентъ въ испитателното поле, когото уностошихъ съвършено и ние бѣхме принудени да го замѣнимъ съ нѣкое друго растение. Тѣзи насѣкоми, нарѣчени земни бълхи се познаватъ твърдѣ лесно, че сж твърдѣ малки и скачатъ сжщо, както бълхитъ. Отъ ви-

дѣтъ на бълхитъ най-распространени бѣхж *psylliodes chrysoscephala* и *Haltica nemorum*. По подробно за този видъ насѣкоми вижъ сжщия вѣстникъ брой 10 и 11 отъ год. II.

5. *Cetonia hirta*. Този бръмбаръ е особенно распространенъ по ряпицата, на която често икти може да принесе голѣма поврѣда, защото я напада въ врѣме на цвѣтението. Бива 9 — 13 мм. дълкъ, тъмно-кафява боя съ бѣли пѣтна, цѣлото му тѣло е покрито съ дълги косми.

Много такива бръмбарчета нападатъ цвѣтоветъ и не ги напускатъ, догдѣто не ги унищожѣтъ съвършено. Това насѣкомо е опасно повече заради това, че се прѣнася много лесно отъ диворастящитъ крѣстоцвѣтни растения по ряпицата. Едно най-добро сръдство за прѣдпазването отъ него е искореняването на всичкитъ бурени около нивитъ, особенно пѣкъ на крѣстоцвѣтнитъ, или пѣкъ брането на самото насѣкомо и унищожаваннето му.

По нашата ряпица се появи въ голѣмъ размѣръ къмъ 21-й Априлий.

6. *Omophlus betulae*. На 24 Априлъ по ряпицата се забѣлѣжи бръмбарчето *Omophlus betulae*. То принадлежи къмъ фамилията *Cistelidae* (*Cistelae*), има концообразни пипала, тѣлото му е продълговато и достига 12 — 16 мм. дължина, широчината е до половината или по-малко на дължината. Надкрилитъ покривки сж лѣскави съ златенъ цвѣтъ и набраздени много гѣсто по дължината имъ.

Това насѣкомо напада въ доста голѣмъ размѣръ цвѣтоветъ на ряпицата и ги унищожава съвършено. Всичката ряпица въ нивата не бѣше нападната, нъ нападатѣлитъ листа бѣхж почти унищожени, защото насѣкомото изляда плодницитъ и тѣзи растения, които сж нападнати, неможатъ да вържатъ.

Насѣкомото слѣдъ прѣцвѣтвяването на ряпицата напада акацийтъ и др. паркови растения, които тѣкмо тогава цвѣтѣхж. Послѣ намѣри се и по житнитъ растения, нъ на тѣхъ неможеше да нанесе тази врѣда, каквато нанасяше на ряпицата. Този бръмбаръ не е забѣлѣзванъ другъ пѣтъ въ Обр. чифликъ, изглѣдва да е новъ гостенинъ, па види са, че не е извѣстенъ като врѣдителъ по културнитъ растения, защото въ много отъ насъ търсени съчинения по тази частъ неможахме да го намѣримъ.

Сръдства за унищожението му освѣнъ събиране не сж познати. Самото събиране може да стане бърже, тѣй като бръмбара нехвърчи толкосъ скоро щомъ се нападне.

7. *Мухичната* *Ocinis frit*. Това насѣкомо минжлата година въ испитателното поле на Винарското Земледѣлческо училище бѣше се появило твърдѣ много и унищожѣ съвършено овеса. Описанието ѝ изложихме подробно минжлата година въ брой 10 и 11 отъ сжщия вѣстникъ, така щото сега можемъ да пропуснемъ това. Тукъ се явява пакъ по овесѣтъ, нъ само че не така много, както минжлата година. Причината на това навѣрно бѣше постоянното дъжделиво врѣме. За пръвъ пѣтъ тукъ се намѣри на 22 Априлъ и то въ форма на ларви въ стеблата. Къмъ 26 Май вечерно врѣме се виждахъ мухичкитъ въ роение, както и още можехъ да се намиратъ въ стеблата какавиди, които лесно се познаватъ по тъмно кафявия си цвѣтъ вътрѣ въ още младитъ, нъ пожълтели стебла.

(Слѣдва).

Прѣдизвиканъ отговоръ,

Въ брой 10 г. IV-та на „Орало“, е напечатана статията, „Нашия земледѣлчески печатъ по политикоекономически въпроси.“ Въ която статия Г. С. се мъчи да докажи, че писаното отъ насъ по градобитнината въ брой 2-й на „Винар. Земледѣл. Вѣстникъ“ не било вѣрно, но прѣди да почна да разглеждамъ мотивитѣ на Г. С., съ които мотивира, че не било вѣрно — ще му кажъ, както и той самъ признава, че е вземалъ свѣдѣния отъ статистическото бюро, а азъ съмъ личенъ свѣдѣтелъ на писаното въ въпросната статия и съмъ вземалъ свѣдѣния отъ грубата дѣйствителностъ.

Отъ самата статия на Г. С. личи, че той е прослѣдилъ и изучилъ внимателно закона за градобитнината, но по сетнѣ ще видимъ, до колко той (Г. С.) е погрѣшилъ въ цитиранieto на пѣтстни членове отъ въпросния законъ.

Съ първия си мотивъ, съ който твърди Г. С., че не било истина, че финансовитѣ агенти не отивали винаги, а пращали на свое мѣсто стражари за констатиране на загубитѣ отъ градобитнината, но за да се увѣри въ това Г. С., че и стражаритѣ отиватъ вмѣсто финансовитѣ агенти по констатиранieto загубитѣ отъ градобитнината, нека прочетете чл. 17 отъ правилника, който урежда подробноститѣ на закона по градобитнината, а за още по голѣма увѣреностъ да прѣгледа списъцитѣ по градобитнината за 1896 година на Самоходската и Бѣлековската общини и други нѣкои (Търновско) и тамъ ще види и ще се увѣри, че за прѣдсѣдател на комиссията по градобитнината не пише финансовъ агентъ, а ми *за финансовъ агентъ старишонни стражаръ еди ной си.*

По нататъкъ Г. С. твърди, че при такъва съставъ на комиссията: финансовъ агентъ, (?) кмета и двама не заинтересовани земледѣлци отъ другитѣ общини и пр., какъ било възможно да се онеправдажтъ пострадалитѣ отъ градобитнината, когато финансовия агентъ защищавалъ интереситѣ на фонда, кмета на потърѣвнитѣ, а двамата незаинтересовани земледѣлци давали гласа си за справедливото оцѣнение, и като съѣди на пострадалитѣ защищавали винаги повече интереситѣ на съѣдитѣ си, отъ колкото тия на справедливостта и това било го показала практиката (!!) *Отъ зелената масса.* Ами незнае ли Г. С., че има чл. 8, отъ сѣщия законъ, който гласи, че ако комиссията по градобитнината прѣдстави загубитѣ повече отъ колкото сж, както твърди Г. С. виновнитѣ се наказватъ *съ строгъ тѣмниченъ затворъ до петъ години*, но това Г. С. умишлено пропуска, защото му прѣчи да докажи, че комиссията прѣдставя загубитѣ повече.

Въ втория си мотивъ Г. С. казва, че съмъ мѣсилъ старото законодателство съ новото застрахователно дѣло, ще каже, че не ме разбралъ, защото — не настоявамъ да се заплати на пострадалитѣ отъ градобитнината прѣзъ 1895 год., а само констатирамъ, че не е спаднало отъ данъка, това което трѣбва да се отпадне, и то съ цѣлъ да виджтъ тия, които плачжтъ съ крокодилски сълзи за благо на земледѣлца, какъ правителството имъ отпада това, което се слѣдва и какъ взема своето. Слѣдъ това Г. С. казва, че нѣмало никакво отношение, това гдѣто бирницитѣ нала-

гали да събиратъ данъцитѣ отъ пострадавшитѣ прѣди да имъ исплатено обезщетението къмъ застрахователното дѣло, ще кажъ, че това е празнота на закона, която трѣба да се допълни съ още членове, както съмъ казалъ въ заключението на статията си и азъ не разбирамъ, какви сж тия закони и каква е тая справедливостъ, когато на единъ земледѣлецъ града му уби всичкото земно произведение и той ходи да работи съ надница само и само да искара насжщия си, да му се иска данъкъ. прѣди да му е исплатено обезщетението отъ градобитнината, и какво ще му се вземе, или да се казва, че трѣбва да се оплаче въ министерството на финанситѣ, та да не му се иска данъкъ, до като не му се исплати загубата, когато неговата загуба отъ градобитнината е констатирана отъ специална за това комиссия? Що се отнася до това, което казва Г. С., че нашето държавно взаимно застрахователно учреждение *щадилъ* своитѣ клиенти, като авансирано отъ финансовото министерство посредствомъ министерския съвѣтъ, върхшната за градобитнината отъ по рано, какво всѣко друго частно застрахователно дружество, но Г. С. трѣбваше да знай, че частнитѣ застрахователни дружества взематъ прѣмията по рано, но тѣ заплащатъ загубитѣ на своитѣ клиенти, щомъ се констатиратъ и не ги оставжтъ по цѣли мѣсеци да ходжтъ, като *не мили не драги* за насжщия, при това да имъ продаватъ и чергитѣ за данъкъ.

Сега да разгледаме послѣдния мотивъ на Г. С., съ който твърди, че земледѣлскитѣ растения биле застраховани, само до гдѣто биле на коренъ и не биле обрани, но за да видимъ какъ сж застраховани земледѣлскитѣ произведения, достатъчно е да приведемъ чл. 2 отъ закона, за застраховане земнитѣ произведения отъ градобитнината, който ще ни покажи до кога сж застраховани земнитѣ произведения: „чл. 2 застрахованieto се простира върху всички земни произведения, освѣнъ тютюня и то гдѣто сж още на корена и себюто *или въ редове, купчинки и снопи не пребрани отъ полето.*“ Подчеркнатитѣ отъ насъ думи въ текста на тоя членъ отъ закона сж умишлено пропуснати отъ Г. С. само да докажи, че 20 % отъ убито, което оставало за въ полза на фонда не влечело загуба за земледѣлца, е че съ много скжпи надници работели земледѣлцитѣ споредъ Г. С., като не имъ се плаща $\frac{1}{5}$ отъ прихода или 20 % само за прѣвозване и овѣршаванне на всичкитѣ житни растения, когато се случи да ги убие града на редове, купчинки и снопи; само за прибране на: лена, конопитѣ, лука, лѣщата, бурчака, фия, мака, сѣното, люцерната, рапцата и всички други градински растения. Що се отнася до това, гдѣто твърди Г. С., че върху 20 %, които се отбиватъ отъ загубитѣ за градобитнината не се плащало данъкъ не е истина, защото тѣ оставатъ за въ полза на фонда и се отбиватъ отъ земнитѣ произведения на земледѣлца, които получава отъ обработванieto на земята, за която плаща данъкъ и този данъкъ не му се отбива върху туй 20 % и този данъкъ е чувствителенъ за земледѣлца, защото го плаща за загубата си 20 %. Още повече чувствително става туй 20 % и данъка върху него, когато се случи да падне прѣзъ година по землището на едно село нѣколко пжти градъ и да убие не повече отъ 20 % земнитѣ произведения и то при различнитѣ култури, тогава

отъ едно 20 % отъ друго 15 %, отъ трето 20 % всичко става 55 % отъ всеки приходъ на земледѣлца, така щото ако ще да получи 300 лева отъ прихода си, сега ще получи 245, ами за тия произведения, които сж му коствали 55 лева и ги отвлѣкалъ града не плаща ли данѣкъ земледѣлца?

Въ заключение на статията си Г. С., като се съгласява съ меня, че добръ би било да влизатъ въ състава на комиссията за констатиране загубитѣ отъ градобитнината земледѣлческия надзирателъ, чиновника по филосерната зараза и двама учители, но не било възможно споредъ Г. С., защото земледѣлческитѣ надзиратели биле по единъ въ окръгъ, а чиновници имало само по нѣколко, така щото не ще може да отидѣтъ на врѣме на всѣкъждѣ, гдѣто било паднало градъ, както и финансовитѣ агенти. Ами ако падне само на едно мѣсто градъ въ окръга на земледѣл. надзирателъ не може ли да вземе тогава участие или ако падне на нѣколко мѣста — тамъ гдѣто загубитѣ сж най-много чувствителни? Кое е тогава лицето, което справедливо ще защитава интереситѣ на фонда и тия на пострадалитѣ, при това да разбира добръ отъ занаята на земледѣлца? Само по себеси се разбира, че никой другъ освѣнъ, земледѣлческия надзирателъ. Прв всичко, че не му е мѣстото тукъ, но пакъ ще кажж, че ако вий искате да се явятъ земледѣлскитѣ надзиратели на подобающа висота дайтѣ имъ възможность да се явятъ прѣдъ земледѣлцитѣ въ такива критически моменти, гдѣто ще имъ докажатъ нагледно, че тѣ разбиратъ отъ неговия занаятъ, че тѣ сж единичкитѣ чиновници, които справедливо защитаваатъ интереситѣ имъ и ще се убедятъ, че най-полезни чиновници за тѣхъ сж тия по земледѣлието, иначе, когато се допусчатъ Финансови агенти, бирници, началници, пристапи, стражари и пр. да оцѣняватъ загубитѣ на земледѣлцитѣ, тѣй като тѣ искатъ, земледѣлческитѣ надзиратели оставатъ и ще оставатъ гласъ *вопиющий* за земледѣлцитѣ. Що се отнася до това, че учителитѣ биле имали ваканция и едвали ще да се намѣржтъ по селата, за да взематъ участие въ констатиранieto на загубитѣ отъ градобитнината, спорѣдъ Г. С. излиза, че нашитѣ селски учители прѣкарватъ ваканцията си нѣкъждѣ изъ чуждитѣ държави по расходка или въ столичния градъ и пр. и за това не щѣло да се намиратъ въ селото, но за да види и се увѣри Г. С. гдѣ прѣкарватъ селскитѣ учители ваканцията си, нека попита единъ най-просто селянинъ и той ще му каже: *че нашитѣ с. учители прѣкарватъ ваканцията въ родното си село.* Като отидемъ по нататѣкъ по въпроса, ще видимъ, че съгласно чл. 36 отъ правилника, който урежда подробноститѣ на закона по градобитнината, селскитѣ учители се задѣлжаватъ да работжтъ безъ-платно при исчислението загубитѣ отъ градобитнината, е, защо тогава да не се допусчатъ и при констатиране на загубитѣ, но вие ще кажете, защото не разбиратъ отъ занаята на земледѣлца.

с. Самоводени, 7 Юний 1897 год.

Цв. П. Тенджерковъ.

Прѣдпазване на лозята отъ зимнитѣ студове.

Заравението на лозята се прѣдприема отъ по вечеето наши лозари почти всѣка година. При всичко, че у насъ лозята рѣдко мржзжтъ зимно врѣ-

ме, то заравянието пакъ трѣбва да се прѣдприема, толкосъ повече, че съ него се обработва една значителна частъ отъ почвата. Извѣстно е, че въ другитѣ лозарски страни като: Австрия, Унгария и др., гдѣто лозята сж изложени по-вече на мразове, ровение не се прѣдприема. Вмѣсто него, обаче, лозята се прѣкопаватъ съ дикели (и други дълбокоходящи мотики) на дълбоко, съ това се дава възможность на почвата да се распадне и убогати отъ влиянието на зимнитѣ мразове и отъ дълбокото проникване на въздуха, влагата и пр. Сжщото обработване се прѣдприема и у насъ въ пѣкои лозарски мѣста, като Варненско и др. Въ нормални години такова обработване трѣбва да се прѣдпочита отъ ровението. Но като се вземе прѣдъ видъ ненормалното развитие на лозата прѣзъ настоящата година, то ще бѣде отъ врѣда на лозето, ако се остави само съ копание-безъ заравяние. Прѣчкитѣ, а още повече пѣпкитѣ на лозитѣ тази година сж развити много слабо. По причина на дѣждоветѣ у насъ се усили извънредно много пераноспората, която не позволи нормалното развитие и узрѣване на пѣпкитѣ. Вслѣдствие на това необходимо ще бѣде доброто заравяние, ако се иска да се запазятъ отъ измръзване.

Заравянието трѣбва да става дълбочко, за да се покрятъ долнитѣ 2 — 3 пѣпки отъ прѣчката. Ровението само на чукапатъ (кютюкѣтъ) нѣма никаква полза за лозата. По тази причина издигнатитѣ чукани трѣбва или да се не ровятъ или да се натрупа голѣма камара прѣстъ. Дѣлдармитѣ и плоднитѣ прѣчки ще се ровятъ цѣли. Хасмитѣ се покриватъ съ слама, боклукъ и др. Прѣстѣта при ровението трѣбва да бѣде суха, инѣкъ помага за изгниванието на пѣпкитѣ.

РАЗНИИ.

1. Ловението на рибата въ най-голѣмия рибникъ въ Бохемия.

Ловението на рибата въ най-голѣмия бохемски рибникъ при Wittingau, който е 721 хектара голѣмъ е станжло на 18-й Октомврий и е траяло 3 дена. Изъ рибникѣтъ сж биле извадени 34000 шарани. Освѣнъ шарани хванжли сж били и др. риби въ по малко количество. Цѣната на 100 кгр. риба е струвала на мѣстото 78 гулдени. Кога ли ще дойде врѣмето, щото и изъ нашитѣ праздни за сега блата да почне да се искарова такова едно голѣмо количество риба, която ще може да подобри благосѣстоянието на мѣстното население. Почитаемото правителство взема мѣрки по това, дапо тѣзи бѣдѣтъ полѣзни.

2. Образцови стопанства въ Унгария. Унгарския министръ на земледѣлието е рѣшилъ, щото да се нарѣдѣтъ изъ страната 20 образцови стопанства и то измежду дребнитѣ земледѣлци. Тѣзи стопанства ще бѣдѣтъ по едно въ всѣко окръжие и ще бѣдѣтъ голѣми колкото едно селско имущество въ самитѣ мѣста. Нуждитѣ здания за тази цѣль трѣбва да се намиратъ въ самитѣ стопанства и въ случай на нужда ще бѣдѣтъ нѣкои добавени, или прѣправени. Стопанитѣ на тѣзи имения ще бѣдѣтъ задѣлжени да ваджтъ такава смѣтка, която е най-отговоряща за тамошнитѣ условия. Тамъ ще се обработватъ само такива растения, които можжтъ да се уползотворжтъ въ самото стопан-

ство, или пъкъ извънъ стопанството, нъ срѣщу добро възна-
граждение. За подпълнувание на нужния добитѣкъ, орджия
и машини въ тѣзи стопанства държавата ще отпусти сумми.
При купуванието на орджия и машини ще се глѣда щото тѣзи
да бѣдѣт естени, та да бѣде възможно купуванието имъ и отъ
самитѣ земледѣлци. Нъ най-голѣмата помощъ отъ страна на дър-
жавата ще имъ се указва по отношение доставянието на добро
сѣме. За да може да се види рентабилността отъ тѣзи образ-
цови стопанства тѣ сж задѣлжени да водѣтъ и точни смѣтки.

Горнята мѣрка отъ страна на унгарското министерство на
земледѣлието явно показва, колко това се грижи за подобрене
на поминѣжа и то на дребнитѣ землевладѣлци. Всѣки, който е
ходилъ въ Унгарию, или е челъ за нейното земледѣлие, знае, че
земледѣлието на тази страна е доста напреднало, нъ въпреки
това министерство имъ взело пакъ сериозни мѣрки. Този при-
мѣръ трѣбвало би да се поддържа и отъ нашето правителство,
тъй като нашето земледѣлие сега за сега се нуждае отъ голѣ-
ми подобрѣния. Добрѣ би било и въ насъ въ всѣки окръгъ да
се устройтъ подобни селски стопанства, които сжщеврѣменно
ще бѣдѣтъ и най-добритѣ разсадници на всѣко нововъведение
и съ цифри на рѣще ще могатъ да доказватъ на земледѣлцитѣ
кое е най-доходно да се работи и кое не. Подобни мѣрки до
колкото помнимъ сж биле прѣдлагани и отъ едноврѣмненната ин-
дустриална комиссия, нъ тѣ разбира се, сж останали само на-
писани на книга.

3. Законопроекта за земледѣлческото образование внесень въ Народното Събрание за разглеждане.

Както помнитѣ читателитѣ ни, ние минхлата година пи-
сахме по този законопроектъ една обстоятелствена статия, въ
която се искаше какъ за нуждата отъ подобенъ законъ, та-

ка сжщо и до нѣкои измѣнения, които сж необходими. Нъ
неже минхлата година, по причина на късото врѣме този зако-
нопроектъ неможе да се разгледа, той е оставень за настояща-
та сессия на Народното Събрание. Въ Тронното слово на Не-
гово Царско Височество Княза, ние виждаме, че този законъ
проектъ се рекламира за разглѣждане: така щото голѣма на-
дѣжда се има за приеманието му. Съгласно този законъ земе-
дѣлческото образование бива: нисше, срѣдно и висше, така що-
то ще бѣде необходимо отварянието на нисши училища въ стра-
ната. Нуждата отъ нисши земледѣлчески училища се чувствена
вече въ страната ни, защото синоветѣ на много земледѣлци изъ
селата вмѣсто да свѣршватъ подобни училища и да се заложи-
тъ на сериозна работа съ земледѣлието, отиватъ и свѣршватъ III
и IV класъ и ставатъ писари, или пъкъ хора негодни нито за
земледѣлието нито за нѣкоя чиновническа служба.

Срѣдни училища по земледѣлието имаме, така щото
тѣхъ нѣма нищо ново. По отношение на висшето образование
намираме, че е работа още твърдѣ прѣждеврѣмненна.

Най-важни отъ този законъ сж нисшитѣ училища и съ тѣх-
ното отваряние трѣбва да се захване Министерството на Зем-
ледѣлието, веднага слѣдъ приеманието на закона. За да може
урѣдбата на тѣзи училища да бѣде тѣкмо такава, каквато се
изисква отъ нашитѣ обстоятелства и споредъ изискванието на
модерното земледѣлие, добрѣ би направило Министерството, ако
би командировало тѣзи лица, които мисли да назначи за дирек-
тори на бѣдѣщитѣ земледѣлчески училища по 1 — 2 мѣсеца
въ странство да обиколятъ нѣкои подобни училища. Това мѣ-
лимъ, че е твърдѣ важно, защото иначе, колкото челоуѣкъ да
бѣде трудолюбивъ неможе да направи много нѣщо, догдѣто не
е видѣлъ прѣдварително примѣръ на когото да се помѣчи да
подражава.

МЕТЕОРОЛОГИЧЕСКИ БЮЛЕТИНЪ

Отъ 11-й до 24-й Октомврий 1897 година (по старъ стилъ).

Число	Плѣвень				София				Габрово				Ломъ				Обр. чифлигъ Руссе				Варна				Кюстендилъ				с. Садово			
	Температура на въздуха по Ц.				Температура на въздуха по Ц.				Температура на въздуха по Ц.				Температура на въздуха по Ц.				Температура на въздуха по Ц.				Температура на въздуха по Ц.				Температура на въздуха по Ц.				Температура на въздуха по Ц.			
	Валежъ въ милиметри за деңонощце				Валежъ въ милиметри за деңонощце				Валежъ въ милиметри за деңонощце				Валежъ въ милиметри за деңонощце				Валежъ въ милиметри за деңонощце				Валежъ въ милиметри за деңонощце				Валежъ въ милиметри за деңонощце				Валежъ въ милиметри за деңонощце			
	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална	макси-мална	мини-мална		
11	14.1	8.0	3.1	—	12	8	7	—	13	9	1	—	14	8	—	19	7	6	—	16	7	1	—	16	10	3	—	16	10	—		
12	14.5	6.6	0.6	—	12	4	1	—	12	5	—	—	13	6	18	14	2	3	—	10	6	—	—	15	6	2	—	13	6	—		
13	8.1	2.0	—	—	7	1	—	—	6	2	1	—	9	2	—	6	1	—	—	10	5	—	—	9	3	—	—	10	0	—		
14	10.1	3.8	—	—	8	-1	—	—	5	2	1	—	—	-1	—	9	0	—	—	11	0	—	—	9	2	—	—	11	-2	—		
15	10.1	5.3	—	—	9	1	—	—	7	3	—	—	11	0	—	—	6	6	—	—	10	7	—	—	10	4	—	—	13	5	—	
16	10.4	2.6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
17	9.4	2.5	—	—	9	-5	—	—	5	0	—	—	11	-2	—	—	6	1	—	—	10	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	10.3	1.5	—	—	9	-4	—	—	6	1	—	—	10	-2	—	—	9	1	—	—	12	-6	—	—	9	1	—	—	10	1	—	—
19	10.2	-0.4	—	—	10	-4	—	—	9	0	—	—	10	-3	—	—	6	0	—	—	9	-2	—	—	11	-1	—	—	10	-1	—	—
20	9.7	-3.0	—	—	12	-5	—	—	10	-4	—	—	16	-2	—	—	—	—	—	—	7	-3	—	—	9	-2	—	—	—	—	—	—
21	7.4	-1.8	—	—	8	-2	—	—	5	-2	—	—	7	-1	—	—	4	1	—	—	7	—	—	—	10	1	—	—	11	-3	—	—
22	6.4	-1.9	—	—	5	-3	—	—	10	-1	—	—	8	-1	—	—	—	—	—	—	6	4	—	—	7	-3	—	—	—	—	—	—
23	5.3	-2.2	—	—	2	-1	—	—	9	-2	—	—	4	-1	—	—	6	0	—	—	—	—	—	—	7	-4	—	—	—	—	—	—
24	6.8	-3.4	—	—	5	-3	—	—	5	-1	—	—	6	-3	—	—	9	1	1	—	7	—	1	—	5	-2	—	—	14	3	—	—

Съобщава: В. П. Вълчев.

Съобщава: В. П. Вълчевъ.